

Д О К Л А Д

за

**Годишна консумация на риба и други водни
организми от домакинствата и тяхното
производство в България през 2013 година**

С о ф и я

2014 година

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>I. Кратки методологически бележки за изследването “Годишна консумация на риба и други водни организми на домакинствата в България”</i>	<i>1</i>
<i>II. Основни резултати от изследването на потреблението на риба и други водни организми в домакинствата през годината</i>	<i>2</i>
<i>1. Резултати от отговорите на домакинствата от анкетната карта.....</i>	<i>2</i>
<i>2. Обобщаващи и допълнителни резултати от анкетната карта за други видове риба и водни организми, консумирани от домакинствата</i>	<i>11</i>
<i>III. Оценки за производството и консумацията на риба и други водни организми от населението в страната</i>	<i>13</i>
<i>IV. Основни изводи</i>	<i>15</i>

I. Кратки методологически бележки за изследването „Годишна консумация на риба и други водни организми на домакинствата в България през 2013 година“

Изследването “Консумация на риба и ¹ други водни организми в домакинствата” е осъществено в мрежата на ежегодно провежданото представително извадково “Наблюдение на домакинските бюджети” в България. Чрез наблюдението на домакинските бюджети се получава информация за доходите по източници, разходите по видове и потреблението в домашни условия на основни хранителни продукти от домакинствата. Същото се провежда всяко тримесечие, като се използва ротационна извадка от 3060 домакинства, разделени в три подизвадки. В рамките на всеки месец се наблюдават 1020 домакинства, като всяко домакинство участва в изследването през годината четири пъти. По време на своето участие домакинствата попълват дневници за получените доходи и направените разходи през текущия месец. Също така попълват и ретроспективни въпросници за нерегулярните доходи и направени разходи за предходните два месеца, когато не участват пряко в изследването.

Наблюдението се осъществява по джентълменско споразумение с Евростат. НСИ изпълнява препоръките на Евростат за подготовка и предоставяне на индивидуални данни и таблици в точно определени референтни години (до момента това са 2005 г. и 2010 г.), които са унифицирани за страните-членки на Европейския съюз.

Изследвания “Консумация на риба и други водни организми в домакинствата” се проведеха през 2012 и 2013 година. В края на 2012 г. се осъществи еднократно ретроспективно проучване на годишната консумация на риба и други водни организми. През 2013 г. бяха проведени три изследвания, обхващащи трите четиримесечия на годината. Участващите домакинства попълват анкетна карта, специално подготвена за целите на изследването². Във всяко изследване се включиха по 2040 домакинства на ротационен принцип. Всяко от 3060 домакинства от представителното извадково “Наблюдение на домакинските бюджети” участва в две четиримесечни наблюдения. Годишните данни и за двете изследвания са претеглени за цялата съвкупност от наблюдавани домакинства.

Основните цели на изследването са, както следва:

¹ Анализът включва проучване на 2 групи продукти от улов и аквакултури: 15 стопански ценни вида, обект на аквакултурите в България и други, различни от тях видове риба и други водни организми.

² Анкетната карта е приложение към доклада.

- Да се оцени потреблението на риба и други водни организми в домашни условия и в заведенията за обществено хранене от домакинствата в страната на годишна база;
- Да се анализира връзката между производство и потребление на риба и други водни организми в България;
- Да се установи и направи извод по отношение наличието на свръхпроизводство на изследваните 15 стопански ценни вида, обект на аквакултурата в България³.
- Да се направи сравнения между данните от изследванията през 2012 и 2013 година. Сравненията са направени при равни други условия, което означава, че са спазени задължителните изисквания за коректна сравнимост, както следва: една и съща по обем извадка от наблюдавани домакинства; еднаквост на дефинициите, използвани в инструментариума на изследването; възможност за сравнение между въпросите в използваните анкетни карти; запазване на алгоритъма за изчисляването на показателите, използвани при анализа.

II. Основни резултати от изследването на потреблението на 15 стопански ценни видове риба и други водни организми в домакинствата през 2013 година

1. Резултати от отговорите на домакинствата в анкетната карта по отношение на стопански ценните видове риба и други водни организми

Годишната консумация на риба и други водни организми по видове (виж таб. 1) в домашни условия и в заведенията за обществено хранене средно на домакинство през 2013 г. е 9.0 кг, а средно на лице е 3.8 кг.

Шаранът е най-често консумирания вид риба от домакинствата в страната. Неговият относителен дял в общата консумация на посочените видове риба е 35.7%. След него се нареждат дъговата пъстърва - 17.5%, сребрилата каракуда - 11.0%, пъстрият толстолоб - 9.9% и бялата риба (сулка) - 8.3% (виж фиг. 1). На тези видове риба се дължи 82.4 % от общото потребление на риба.

³ Групата от 15 стопански ценни вида включва: Дъгова пъстърва; Шаран; Сребриста каракуда; Бял толстолоб; Сом; Езерен рак; Пъстър толстолоб; Канален сом; Червеноперка; Бял амур; Бяла риба (Сулка); Барамунди; Черен амур; Руска есетра; Черна морска мида.

Таблица 1

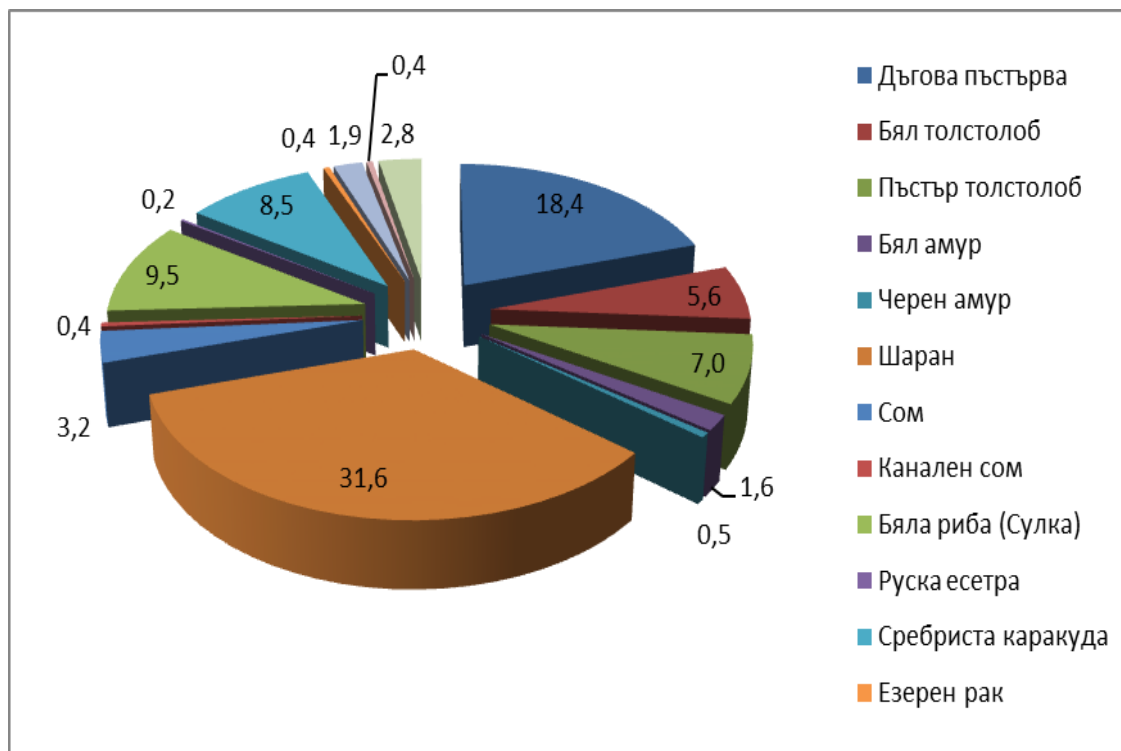
Разпределение на наблюдаваните домакинства по видове и количества консумирана риба и други водни организми; стереотип на предпочитания

Вид риба	Да, консумирали сме		Не сме консумирали през годината	Не консумираме такава риба
	Дял от всички домакинства (%)	Консумация средно на домакинство (кг)	Дял от всички домакинства (%)	Дял от всички домакинства (%)
Дъгова пъстърва	18.4	8.6	58.7	22.9
Бял толстолоб	5.6	10.5	60.5	33.9
Пъстър толстолоб	7.0	12.7	58.9	34.1
Бял амур	1.6	6.9	58.1	40.3
Черен амур	0.5	12.5	54.0	45.5
Шаран	31.6	10.2	52.1	16.3
Сом	3.2	10.0	62.1	34.8
Канален сом	0.4	11.2	53.3	46.3
Бяла риба (Сулка)	9.5	7.8	58.7	31.8
Руска есетра	0.2	8.2	50.3	49.5
Сребриста каракуда	8.5	11.6	52.6	38.8
Езерен рак	0.4	7.1	42.0	57.6
Червеноперка	1.9	8.8	51.4	46.7
Барамунди	0.4	2.9	44.2	55.4
Черна морска мида	2.8	7.9	43.7	53.5

Сравнително най-голям е броят на домакинствата, които предпочитат да консумират шаран - около 950 хил. от домакинствата⁴ в страната. С други думи 31.6% от всички домакинства слагат шаран на трапезата си. На второ място се нарежда дъговата пъстърва, която е предпочитана от около 553 хил. (18.4%) от домакинствата в страната. На трето място е бялата риба (сулка) - около 285 хил. домакинства (9.5% от домакинствата в страната). Съответно най-малко предпочитана за консумация е руската есетра - от около 6 хил. домакинства или едва 0.2% от домакинствата в страната проявяват известен интерес към този вид риба. Малък е и дялът на домакинствата, които консумират барамунди, канален сом и езерен рак (по 0.4% от домакинствата).

Най-голям брой домакинства не са консумирали през наблюдаваната година сом (62.1% или около 1 900 хил. домакинства) и бял толстолоб (60.5% или около 1 800 хил. домакинства). Сравнително по-малко са домакинствата, които не са консумирали шаран през годината - около 1 565 хил. домакинства (52.1%) или въобще не го консумират около 490 хил. домакинства (16.3%).

Фиг. 1. Относителен дял на консумираната от домакинствата риба и други водни организми през 2013 г. (%)

Най-голям е броят на домакинствата, които изобщо не са консумирали през годината или не консумират въобще руска есетра (99.8%), езерен рак, барамунди и канален сом (99.6%) и черен амур (99.5%).

Сравнението на консумираните количества през последните две години показва, че през 2012 г. едно домакинство е консумирало средно по 11.8 кг от изброените ценни видове риба и водни организми, което е с **2.8 кг** повече в сравнение с 2013 г., когато консумацията средно на домакинство е **9.0 кг**.

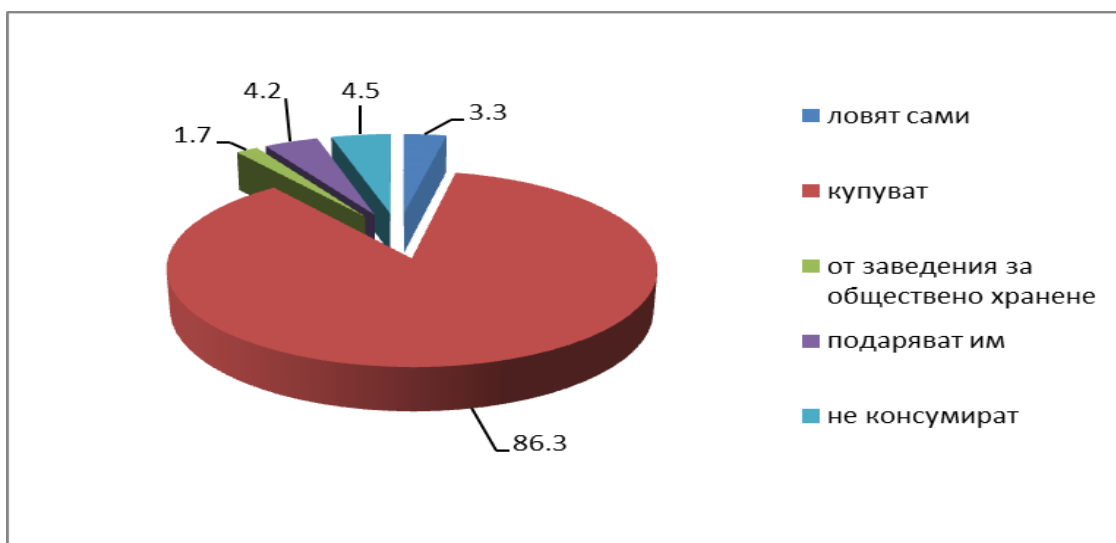
⁴ Данните за домакинствата от наблюдението са ажустирани към данните за домакинствата от преброяването на населението и жилищния фонд, осъществено през февруари 2011 година. Тогава са преброени 3 005 589 домакинства.

Сравнение на консумираните количества риба през 2012 и 2013 г.

Вид риба	2012 г.			2013 г.		
	Общо от домакинствата в извадката -кг	Средно на домакинство – кг	Средно на лице – кг	Общо от домакинствата в извадката -кг	Средно на домакинство – кг	Средно на лице – кг
Дъгова пъстърва	4 688	1.5	0.7	4 836	1.6	0.7
Бял толстолоб	3 730	1.2	0.5	1 817	0.6	0.3
Пъстър толстолоб	2 440	0.8	0.3	2 717	0.9	0.4
Бял амур	933	0.3	0.1	337	0.1	0.0
Черен амур	47	0.0	0.0	207	0.1	0.0
Шаран	11 932	3.9	1.7	9 851	3.2	1.4
Сом	1 602	0.5	0.2	966	0.3	0.1
Канален сом	363	0.1	0.1	142	0.0	0.0
Бяла риба (Сулка)	4 143	1.4	0.6	2 275	0.7	0.3
Руска есетра	71	0.0	0.0	56	0.0	0.0
Сребриста каракуда	4 026	1.3	0.6	3 045	1.0	0.4
Езерен рак	209	0.1	0.0	80	0.0	0.0
Червеноперка	1 179	0.4	0.2	524	0.2	0.1
Барамунди	72	0.0	0.0	34	0.0	0.0
Черна морска мида	729	0.2	0.1	671	0.2	0.1
Общо	36 164.0	11.8	5.1	27 558.0	9.0	3.8

В анкетната карта са визирани възможни четири основни източника, от които домакинствата биха могли да се снабдяват с риба и други водни организми, както следва: член/членове от домакинствата, които се занимават с риболов, от магазини и пазари, от заведения за обществено хранене, получавани като подарък. Данните показват, че **домакинствата основно се снабдяват с риба и други водни организми от магазини и пазари - 86.3%**. Сравнително с по-малък относителен дял са останалите източници за снабдяване (виж фиг. 2). Само 4.5% от домакинствата отговарят, че изобщо не консумират риба и други водни организми. Или като брой това са около 135 хил. домакинства, които не слагат изобщо риба и други водни организми на трапезата си по една или друга причина.

Фиг. 2. Относителен дял на местата, от които домакинствата се снабдяват с риба и други водни организми през 2013 г.

Една не голяма част от домакинствата (около 100 хил. домакинства или 3.3%) се снабдяват с риба и други водни организми чрез риболов. От изследваните 15 вида риба сравнително най-голям е уловът на сребриста каракуда, шаран, сом, бяла риба (сулка) и червеноперка. Така например относителният дял на уловената сребриста каракуда от общото количество е 35.6%, на шарана - 24.7%, на сома и червеноперката по 9.3%. Най-малък сред улова е относителният дял на каналния сом - 0.1%, руската есетра - 0.4% и барамунди - 0.5%. Средно на домакинство общо консумираната риба, получена чрез риболов, е 0.982 кг, а средно на лице - 0.410 кг.

Таблица 3

Разпределение на наблюдаваните домакинства, снабдяващи се или не чрез улов с риба и количеството на уловената от тях риба средно на домакинство през 2013 г.

Вид риба	Да, ловили сме		Не сме ловили
	% от домакинствата	кг / домакинство	% от домакинствата
Дъгова пъстърва	15.0	8.2	85.0
Бял толстолоб	9.0	9.9	91.0
Пъстър толстолоб	8.0	10.0	92.0
Бял амур	6.0	8.4	94.0
Черен амур	2.0	22.9	98.0
Шаран	60.0	12.4	40.0
Сом	19.5	14.3	80.0

Канален сом	2.0	1.6	98.0
Бяла риба (Сулка)	11.0	12.7	89.0
Руска есетра	3.0	3.5	97.0
Сребриста каракуда	87.0	12.3	13.0
Езерен рак	8.0	3.7	92.0
Червеноперка	39.0	7.2	61.0
Барамунди	5.0	3.2	95.0
Черна морска мида	11.0	7.1	89.0

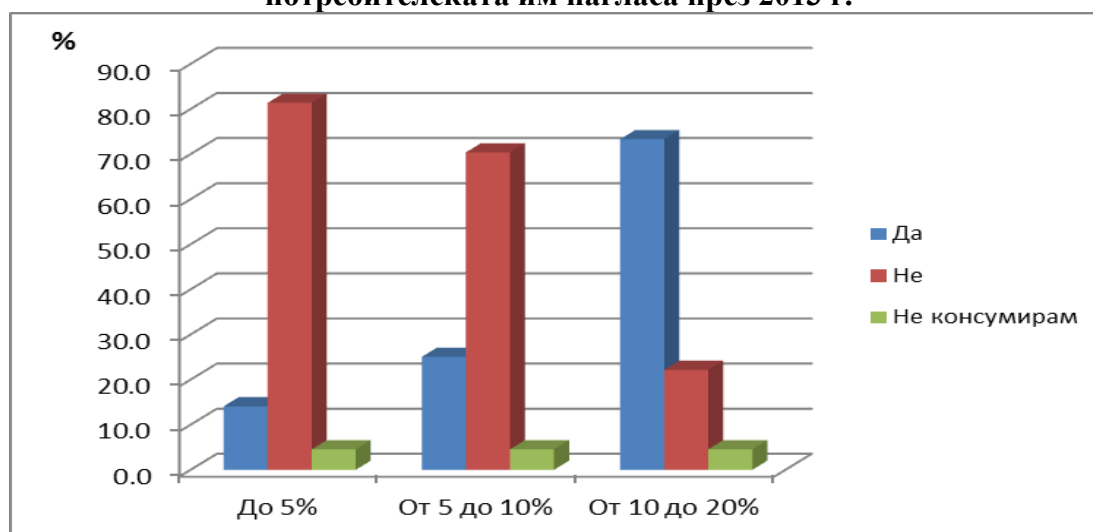
Домакинствата са готови да променят потребителските си нагласи при понижаване на пазарните цени на изследваните 15 стопански ценни вида, предлагани в магазините и на пазарите. Така например, най-голям е относителният дял на домакинствата - 73.3%, които считат, че ще повишат потреблението, ако цените се понижат от 10% до 20%. Сравнително по-малък е дялът на тези домакинства, които са готови да повишат своето потребление при понижаване на пазарните цени до 5% и от 5% до 10% (виж таб. 4).

Таблица 4

Разпределение на домакинствата по потребителските им нагласи за всяка степен на понижаване на пазарните цени на изследваните видове през 2013 г.

Понижаване на цените на пазара	Да, ще повиша потреблението %	Не, няма да повиша потреблението %	Не консумираме %	Общо %
До 5%	14.1	81.4	4.5	100.0
От 5% до 10%	25.1	70.4	4.5	100.0
От 10% до 20%	73.3	22.2	4.5	100.0

Фиг. 3. Относителен дял на домакинствата по оценката за степента на понижаване на пазарните цени на изследваните видове и потребителската им нагласа през 2013 г.

Данните показват, че ако цените на пазара се понижат, консумацията на изследваните 15 вида ще нарасне на **17.0 кг средно на домакинство**, което спрямо количествата, които домакинствата консумират, е близо двойно повишение. (виж таб. 5).

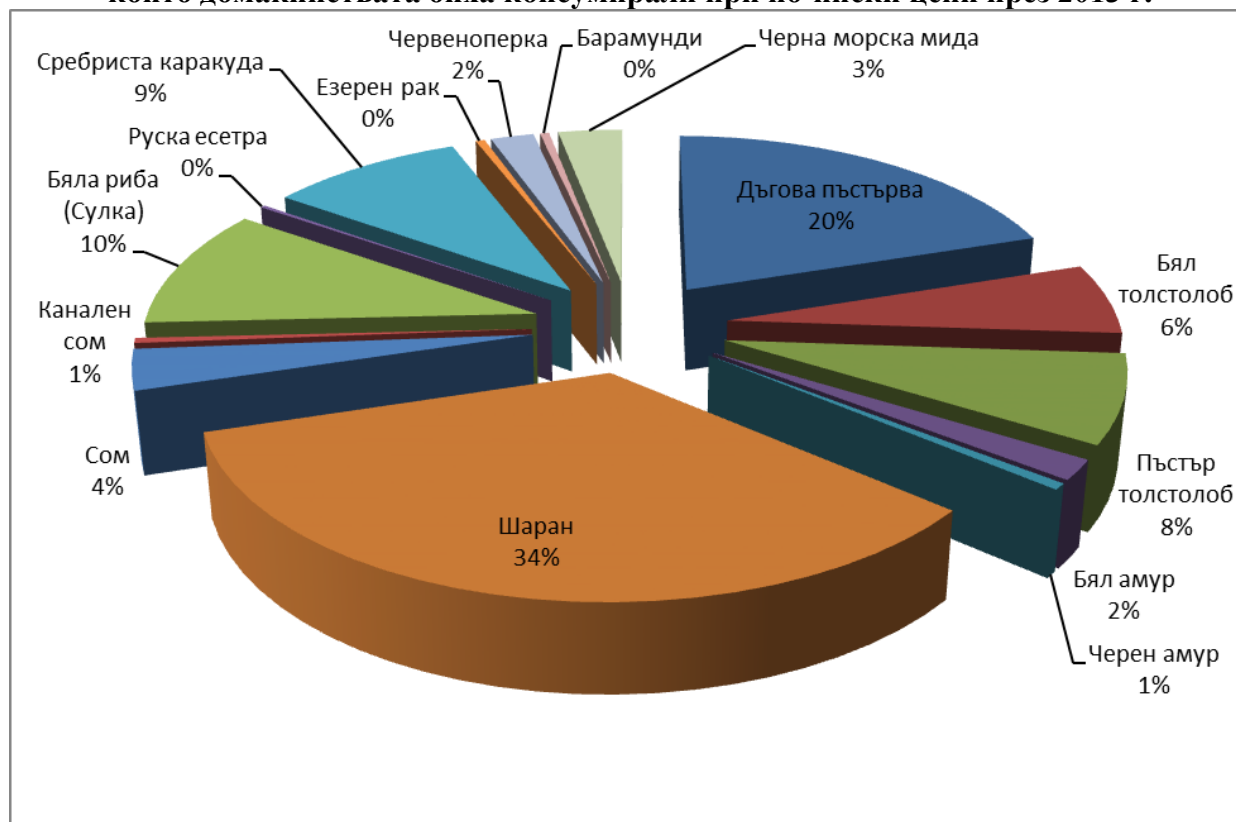
Таблица 5

Разпределение на наблюдаваните домакинства по степен на увеличение на консумацията при условие, че цените на пазара се понижат през 2013 г.

Вид риба	Реална годишна консумация на всички наблюдавани домакинства	Бъдеща годишна консумация при по-ниски цени	Изменение на консумацията при по-ниски цени
	кг	кг	пъти
Дъгова пъстърва	4 836	14 336	3.0
Бял толстолоб	1 817	3 466	1.9
Пъстър толстолоб	2 717	4 292	1.6
Бял амур	337	1 320	3.9
Черен амур	207	129	0.6
Шаран	9 851	15 150	1.5
Сом	966	4 203	4.3
Канален сом	142	66	0.5
Бяла риба (Сулка)	2 275	4 870	2.1
Руска есетра	56	419	7.5
Сребриста каракуда	3 045	2 071	0.7
Езерен рак	80	297	3.7
Червеноперка	524	310	0.6
Барамунди	34	183	5.3
Черна морска мида	671	1 045	1.6
Общо	27 558	52 157	1.9

Най-голямо увеличение на консумацията ще има на руска есетра, барамунди и сом. При най-предпочитаните видове, количествата на консумирани шаран, дъгова пъстърва и бяла риба ще се увеличат около два три пъти, а ще се намали количеството на консумираната сребърна каракуда.

Фиг. 4. Относителен дял на количествата риба и други водни организми по видове, които домакинствата биха консумирали при по-ниски цени през 2013 г.

Данните показват преобладаващо положително мнение на домакинствата затова, че на пазара се предлага качествена риба шаран, дъгова пъстърва, пъстър толстолоб и бяла риба (сулка) (виж таб. 6). Същевременно се забелязва, че значителен дял от домакинствата нямат мнение, защото не консумират въобще някои от посочените видове риба.

Таблица 6

Разпределение на наблюдаваните домакинства съобразно тяхната оценка дали пазарът предлага качествена риба и други водни организми по видове през 2013 г.

Вид риба	Да	Не	Не консумираме
	%	%	%
Дъгова пъстърва	68.6	7.6	23.9
Бял толстолоб	49.2	11.3	39.6
Пъстър толстолоб	51.9	10.9	37.1
Бял амур	39.8	14.3	45.8
Черен амур	34.4	15.0	50.6
Шаран	78.6	5.6	15.8

Сом	46.8	14.1	39.1
Канален сом	32.7	15.9	51.4
Бяла риба (Сулка)	51.9	11.8	36.4
Руска есетра	30.7	15.7	53.6
Сребриста каракуда	45.0	11.4	43.6
Езерен рак	22.7	15.2	62.1
Червеноперка	32.7	14.3	53.0
Барамунди	22.7	16.3	61.0
Черна морска мида	27.2	14.5	58.2

През 2013 г. домакинствата са консумирали риба и други водни организми в широк диапазон на пазарни цени (виж таб. 7). Средните цени са изчислени, като е използвана информация за закупените количества риба и направените за тях разходи от домакинствата, участващи в изследването. Може да се предполага, че съществуват известни различия между регистрираните пазарни цени и цените, по които домакинствата купуват. Това е така, защото домакинствата купуват, търсейки изгодно най-ниските цени. При това обстоятелство се пазарува прясна, замразена риба и рибни продукти, както от пазари, магазини и заведения за обществено хранене, така и от частни лица. Най-високите средни цени от предлаганите 15 стопански ценни видове риба са за: барамунди - 12.30 лв. на кг, руска есетра - 11.30 лв. на кг, черна морска мида - 9.90 лв. на кг и дъгова пъстърва - 9.70 лв. на кг, а най-евтини - сребриста каракуда и червеноперка - по 2.90 лв. на кг, пъстър толстолоб - 4.40 лв. на кг и канален сом - 4.80 лв. на кг.

Таблица 7

Цени на купените от домакинствата стопански ценни видове риба през 2013 година

Вид риба	Най-ниска регистрирана през годината цена	Средна цена ⁵	Най-висока регистрирана през годината цена
	лв./кг	лв./кг	лв./кг
Дъгова пъстърва	5.50	9.70	23.00
Бял толстолоб	2.50	5.00	11.00
Пъстър толстолоб	2.50	4.40	9.00
Бял амур	3.00	7.20	12.00
Черен амур	5.00	6.10	14.00

⁵ Средните цени са изчислени като средни претеглени от трите четиримесечни наблюдения, където за тегла са използвани количествата на купените от домакинства видове риба и аквакултури.

Шаран	3.00	5.70	9.00
Сом	5.00	8.60	14.00
Канален сом	3.50	4.80	9.00
Бяла риба (Сулка)	3.50	6.50	12.00
Руска есетра	8.00	11.30	16.00
Сребриста каракуда	1.50	2.90	5.00
Езерен рак	4.00	8.20	16.00
Червеноперка	2.00	2.90	5.00
Барамунди	8.20	12.30	15.00
Черна морска мида	3.00	9.90	12.00

2. Обобщаващи и допълнителни резултати от анкетната карта за други видове риба и водни организми, консумирани от домакинствата

Годишната консумация на риба и водни организми от други видове⁶ (непосочени по-горе в анализа) в домашни условия и в заведенията за обществено хранене за всички наблюдавани домакинства през 2013 г. е средно на домакинство 12.4 кг, а средно на лице е 5.2 кг. С най-голям относителен дял на консумация от тези видове риби са, както следва: скумрия - 58.6%, хек - 8.7%, цаца - 8.1%, пангасиус - 6.5% от консумираното количество. Уловът на други видове риба за консумация в домакинствата е сравнително малък: средно на домакинство - 0.049 кг, средно на лице - 0.020 кг.

Таблица 8

Относителен дял на домакинствата, консумирали други видове риба и водни организми. Консумация в кг средно на домакинство през 2013 г. по видове

Вид риба	Относителен дял на домакинствата, консумирали такъв вид риба (%)	Консумация средно на домакинство консумирало такъв вид риба (кг)
Скумрия	62.4	11.6
Паламуд	1.1	5.1
Щука	0.7	6.9
Цаца	14.8	6.8
Хек	12.6	8.6
Пангасиус	9.9	8.0
Херинга	2.0	9.2
Акула	1.2	8.0
Уклей	1.0	7.7

⁶ Списъкът на други видове риба, които се консумират от българските домакинства е сравнително дълъг: скумрия, щука, цаца, тилапия, херинга, уклей, попче, речен кефал, лефер, костур, платика, сафрид, зарган, мряна, скобар, илария и други.

Сьомга	3.3	5.4
Попче	1.4	7.7
Речен кефал	0.8	8.5
Лефер, чернокоп	0.8	5.6
Костур	0.4	7.7
Платика	0.8	6.4
Сафрид	5.1	7.5
Аншоа	0.4	7.4
Скариди	0.6	4.5
Ципура	1.3	5.0
Зарган	0.2	5.1
Лаврак	1.0	5.8
Калкан, ватус	0.1	4.2
Дунавска мряна	0.8	10.6
Карагъоз, дунавска скумрия	0.4	12.6
Треска, вакалаус	0.2	4.4
Октопод	0.2	5.0
Калмари	0.4	2.4
Илария, морски кефал	0.3	5.3
Марлин, риба меч, тон	0.2	4.3
Балканска пъстърва	2.4	4.1
Моруна, чига и др. есетрови	0.1	8.0
Консерви	11.3	3.8

Данните показват, че консумацията при другите видове риба е по-висока през 2013 г. в сравнение с 2012 година. Така например от тези риби и водни организми средно на домакинство през 2013 г. са консумирани 12.4 кг или с 2.1 кг повече спрямо 2012 г., а на лице - 5.2 кг или с 0.8 кг повече. Това обстоятелство се отразява при общо потребените количества риба, което до известна степен компенсира различията между намаляващата консумация на ценните видове риба и повишението на консумацията на другите видове риба през двете години на наблюдение. В крайна сметка през 2013 г. са консумирани 21.4 кг средно на домакинство, съответно 8.9 кг средно на лице от всички видове риби. Спрямо 2012 г. общата консумация на риба и водни организми от домакинствата намалява средно на домакинство с 0.7 кг, а на лице с 0.6 кг.

Данните от наблюдението на домакинските бюджети показват, че консумираната риба през 2013 г. само в домашни условия е 15.9 кг⁷ средно на домакинство или 6.5 кг средно на лице. Може да се направи извода, че в общата консумация на риба и рибни продукти се включват консумираните количества в заведенията за обществено хранене, които са 5.5 кг средно на домакинство или 2.4 кг средно на лице.

⁷ Данните са предварителни.

Данните за другите видове риби показват, че с понижаване на цените домакинствата биха повишили потреблението, както следва: средно на домакинство от 11.0 кг на 15.0 кг, средно на лице от домакинство от 4.6 кг на 6.3 кг или с 36 %. При това условие ще се повиши с около 50% потреблението на най-масово консумираните риби: скумрия, хек, цаца, пангасиус, сафрид, съомга.

III. Оценки за производството и консумация на риба и други водни организми от населението в страната

Данните от следващата таблица за производство на изследваните 15 ценни вида риба, сравнени с тяхната консумация, показват съществени различия. Консумацията превишава производството. Така например при консумация 27 410 тона, производството без зарибителен материал е 9 501 тона. Това означава, че средно на лице от домакинство консумацията е 3.8 кг, а производството е 1.3 кг, което е 2.9 пъти по-малко от консумацията на тези видове.

Може да се допълни, че в сравнение с предходната 2012 г. производството на изследваните 15 вида нараства с 4 739 тона или с близо 2 пъти. В същото време консумацията се понижава от 5.1 кг на лице на 3.8 кг. Въпреки това различието между консумираната и произведена риба и аквакултури от тези стопански видове остава сравнително високо през 2013 г.

Таблица 9

Годишна консумация, производство и продажба на определени видове риба и други водни организми през 2013 г.

	Консумация				Производство		Продажби ⁸
	Общо - кг	Средно на домакинство - кг	Средно на лице - кг	Общо за населението към 31.12.2012 тонове	Производство - тонове	Производство без зарибителен материал - тонове	Общо - тонове
Дъгова пъстърва	4836	1.6	0.7	4809	3042.30	2409.63	2453.43
Бял толстолоб	1817	0.6	0.2	1807	70.04	42.73	34.22
Пъстър толстолоб	2717	0.9	0.4	2702	2226.46	1823.21	969.24
Бял амур	337	0.1	0.0	335	295.89	239.35	68.41
Черен амур	207	0.1	0.0	206	2.29	2.29	2.43
Шаран	9851	3.2	1.3	9798	3600.56	2429.66	1092.50
Сом	966	0.3	0.1	961	164.85	133.71	66.33

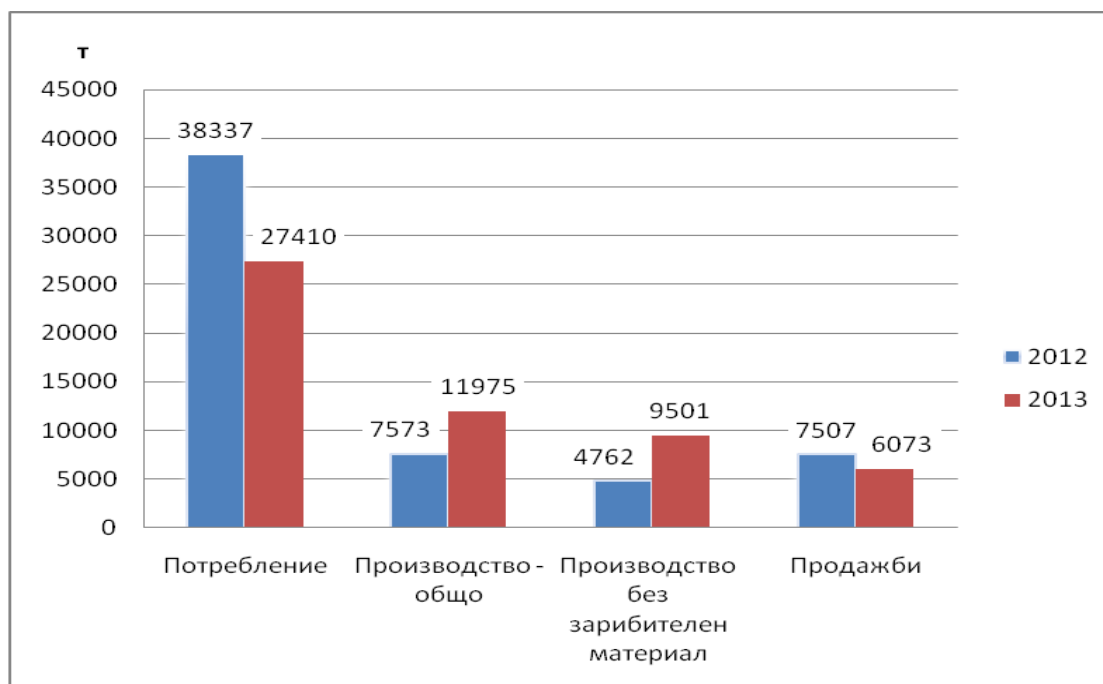
⁸ Данните са за първа продажба, източник: Информационно-статистическа база на ИАРА

Канален сом	142	0.0	0.0	141	4.19	3.29	8.01
Бяла риба (Сулка)	2275	0.7	0.3	2263	175.18	133.61	31.94
Руска есетра	56	0.0	0.0	56	260.74	191.61	72.62
Сребриста каракуда	3045	1.0	0.4	3029	266.59	265.59	210.87
Езерен рак	80	0.0	0.0	80	32.35	31.85	7.86
Червеноперка	524	0.2	0.1	522	6.19	6.19	5.58
Барамунди	34	0.0	0.0	34	0.82	0.82	4.96
Черна морска мида	671	0.2	0.1	668	1826.93	1787.33	1045.03
Общо	27558	9.0	3.8	27410	11975.38	9500.87	6073.44

Източник: НСИ, ИАРА

За последните две години производството на риба се увеличава, а продажбите намаляват. През 2013 г. са продадени 6 073 тона от наблюдаваните ценни видове риби и водни организми. Това количество е с 1 434 тона или с 19.1% по-малко в сравнение с 2012 година. За някои видове риби (дъгова пъстърва, канален сом, барамунди и черен амур) продадените количества надвишават произведените през 2013 година. Следователно са продавани и количества, произведени през предходната година.

Фиг. 5. Производство, потребление и продажби на риба

Данните за вноса и износа през 2013 г. показват, че е налице:

- Положително салдо (износът превишава вноса) на шаран с 289 770 кг;
- Отрицателно салдо (вносът превишава износа) на пъстърви - минус 467 898 кг;
- Отрицателно салдо (вносът превишава износа) на рак - минус 26 532 кг;

- Отрицателно салдо (вносът превишава износа) на миди от групата, в която е черната мида - минус 38 838 кг.

За останалите ценни видове риба и аквакултури отсъстват данни за внос и износ.

Това означава, че за голямата част от наблюдаваната основна номенклатура от различни видове риба и водни организми не може да се твърди, че има съществено влияние на външната търговия върху тяхното производство и консумация.

IV. Основни изводи

- **Общото количество** консумирана риба през 2013 г. в домашни условия и в заведенията за обществено хранене е: средно на домакинство 21.4 кг, средно на лице - 8.9 кг. В сравнение с 2012 г. общата консумация на риба намалява средно на домакинство с 0.7 кг, а на лице с 0.6 кг;

- Годишната консумация на изследваните 15 стопански ценни вида (виж таб.1) в домашни условия и в заведенията за обществено хранене средно на домакинство през 2013 г. е **9.0 кг**, а средно на лице е 3.8 кг. В сравнение с 2012 г. консумацията на тези видове намалява с 2.8 кг. средно на домакинство, а на лице от домакинство с 1.3 кг.

- Домакинствата се снабдяват с риба и други водни организми основно от магазини и пазари - 86.3%, като този дял не се различава съществено от този през 2012 г. (86.2%);

- През 2013 г., както и през 2012 г., най-голям е относителният дял на домакинствата - 73.3%, които считат, че ще повишат потреблението, ако цените се понижат от 10% до 20%.;

- Данните показват, че ако цените на пазара се понижат, консумацията на изследваните видове риба ще нарасне на 17 кг. средно на домакинство, което спрямо количествата, които домакинствата консумират, е почти двойно повишение, а консумацията средно на лице от домакинство ще нарасне на 7.1 кг. Подобни данни се наблюдават и през 2012 година;

- Данните показват, че както през 2013, така и за предходната 2012 г. преобладава положителното мнение на домакинствата, че на пазара се предлага качествена риба шаран, дъгова пъстърва, пъстър толстолоб и бяла риба (сулка).

- Производството без зарибителен материал на изследваните ценни видове риби и други водни организми през 2013 г. е 9 501 тона и се е увеличило с близо 2 пъти в сравнение с 2012 година.

- За последните две години ръстът на аквакултурите нараства, а продажбите намаляват. През 2013 г. са продадени с 1 434 тона или с 19.1% по-малко от стопански ценните видове риби в сравнение с 2012 година.

30. 01. 2014 г.

Гр. София

Отдел „Статистика на доходите, разходите на домакинствата и качеството на живот”, НСИ